ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΓΙΑ ΝΑ ΕΟΡΤΑΣΟΥΜΕ ΘΕΪΚΩΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΟΣΜΙΩΣ

Ιερά Μητρόπολις
Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού
Καισαριανή 2010

Για να εορτάσουμε θεϊκῶς καὶ ὑπερκοσμίως

Κείμενα:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:
Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ

Σειρά:
«Ἀναβαθμοί» ἀριθμ. 13

Copyright:
Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανὴ
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-44-6

Ψηφιακή Παραγωγή
Εὐαλλοδος
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀριστοτέλους 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7512, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7035
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Για να εορτάσουμε θεϊκώς και υπερκοσμίως

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Οἱ πιστοί ὀφείλουμε νά προετοιμασθοῦμε γιά νά ἑορτάσουμε τήν *«μητρόπολιν τῶν ἑορτῶν»*, ὅπως ὀνόμασε τά Χριστούγεννα ὁ ἅγιος Πατέρας μας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

«Ἑορτῇ γὰρ ἦν περιφανὴς ἡ πάντας συνάγουσα καὶ μητρόπολις» (Ἐπιστολή «τῇ Δεσποίνῃ μου, τῇ αἰδεσιμωτάτῃ καί θεοφιλεστάτῃ διακόνῳ Ὀλυμπιάδι» P.G. 52, 533).

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας μέ τόν ἔνθεο βίο τους πού ἀποτυπώθηκε στούς λόγους τους καθοδηγοῦν τούς πιστούς στήν πνευματική ζωή.

Ἀπό τίς σοφές ἁγιοπνευματικές προτροπές τους ἐπιλέξαμε καί ἀναφέρουμε μερικές, πού θεωροῦμε χρήσιμες, ὥστε μ' αὐτές νά καλλιεργηθοῦμε ἀποκτώντας τό εὐαγγελικό ἦθος μέ τό ὁποῖο ὀφείλουμε νά ἑορτάζουμε ὡς πιστοί καί μαθητές τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας.

1. Ἀπό τίς διδαχές τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου

Ὁ ἅγιος Πατέρας καί Οἰκουμενικός διδάσκαλος γιά τό θέμα μας:

α΄. Προτρέπει τούς πιστούς νά ἑορτάζουν θεϊκῶς καί ὑπερκοσμίως.

«Τοιγαροῦν ἑορτάσωμεν μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς· μὴ κοσμικῶς ἀλλὰ ὑπερκοσμίως· μὴ τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ τὰ τοῦ ὑμετέρου, μᾶλλον δὲ τὰ τοῦ Δεσπότου· μὴ τὰ τῆς ἀσθενείας, ἀλλὰ τὰ τῆς ἰατρείας· μὴ τὰ τῆς πλάσεως, ἀλλὰ τὰ τῆς ἀναπλάσεως» (Λόγος ΛΗ΄ «εἰς τά Θεοφάνεια», Ε.Π.Ε. 5, σελ. 40).

Δηλαδή: *«Ἄς ἑορτάζουμε ἑπομένως ὄχι μέ δημόσιες πανηγύρεις, ἀλλά κατά τρόπο θεϊκό. Ὄχι κατά τρόπο κοσμικό, ἀλλά κατά τρόπο ὑπερκόσμιο. Ὄχι τά ἰδικά μας, ἀλλά περισσότερο τά τοῦ Κυρίου. Ὄχι τά σχετικά μέ τήν ἀσθένεια, ἀλλά τά σχετικά μέ τήν θεραπεία. Ὄχι τά τῆς δημιουργίας, ἀλλά τά τῆς ἀναδημιουργίας».*

Ἑπομένως ὁ τρόπος πού ἑορτάζουμε πρέπει νά ταιριάζει στό λόγο πού θεσπίσθηκε ἡ ἑορτή, σ᾽ Ἐκεῖνον πού εἶναι τό κέντρο τῆς ἑορτῆς δηλαδή τόν Κύριό μας καί Θεό μας καί κυρίως νά συντελεῖ στήν θεραπεία μας ἀπό τίς πληγές τῶν παθῶν πού νεκρώνουν τήν ψυχή.

β΄. Ὑποδεικνύει τόν τρόπο:

«Ἔσται δὲ τοῦτο πῶς; Μὴ πρόθυρα στεφανώσωμεν, μὴ χοροὺς συστησώμεθα, μὴ κοσμήσωμεν ἀγυιάς... μὴ ὀφθαλμὸν ἑστιάσωμεν, μὴ ἀκοὴν καταυλήσωμεν, μὴ ὄσφρησιν ἐκθηλύνωμεν, μὴ γεῦσιν καταπορνεύσωμεν, ...μὴ κώμοις καὶ μέθαις, οἷς κοίτας καὶ ἀσελγείας οἶδα συνεζευγμένας· ...Μὴ τιμήσωμεν οἴνων τοὺς ἀνθοσμίας...

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ἕλλησι παρῶμεν, καὶ ἑλληνικοῖς κόμποις, καὶ πανηγύρεων·... Ἡμεῖς δέ, οἷς Λόγος τὸ προσκυνούμενον, κἂν τι δέῃ τρυφᾶν, ἐν λόγῳ τρυφήσωμεν, καὶ θείῳ νόμῳ, ...ἵν' οἰκεῖον ᾖ τὸ τρυφᾶν, καὶ μὴ πόρρω τοῦ συγκαλέσαντος» (Ε.Π.Ε. 5, σελ. 40-44).

Δηλαδή: «*Πῶς θά γίνει δέ αὐτό; Μή στολίσουμε τά προπύλαια, μή δημιουργήσουμε χορούς, μή στολίσουμε τούς δρόμους, μή χορτάσουμε τά μάτια μας, μή τέρψουμε τήν ἀκοή μας μέ μελωδίες, μή κάνουμε θηλυπρεπῆ τήν ὄσφρηση, μή διαφθείρουμε τήν γεύση μας... Ἄς μή παραδιδώμαστε σέ γλέντια καί οἰνοποσίες, μέ τίς ὁποῖες γνωρίζω, ὅτι εἶναι συνυφασμένα καί σαρκικά ὄργια·... ἄς μή δοκιμάσουμε τά κρασιά τά ὁποῖα ἀναδίδουν μυρωδιά ἀπό ἄνθη....*

Ἀλλά αὐτά μέν ἄς τά ἀφήσουμε στούς εἰδωλολάτρες καί στούς εἰδωλολατρικούς κομπασμούς καί στίς εἰδωλολατρικές πανηγύρεις·... ἐμεῖς δέ πού προσκυνοῦμε τόν Λόγο, ἀκόμη καί ἄν πρέπει νά ἀπολαύσουμε κάτι, ἄς τό ἀπολαύσουμε μέ τήν λογική καί τόν θεῖο νόμο... γιά νά εἶναι ἁρμόζουσα ἡ ἀπόλαυση καί νά μή ἀπομακρύνεται ἀπό Ἐκεῖνον πού μᾶς ἔχει συγκεντρώσει γιά νά πανηγυρίσουμε».

Ὁ θεοφόρος πατέρας καλεῖ τούς πιστούς νά ὑπερβαίνουν τήν ἱκανοποίηση τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων μέ συνήθειες πού αἰχμαλωτίζουν τόν νοῦ τους στά γεώδη καί πρόσκαιρα καί νά ἐπιδιώκουν νά ἀπολαμβάνουν τά πνευματικά ἀγαθά τῆς ἑορτῆς σύμφωνα μέ τήν λογική καί τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Συνεπῶς οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ καθορίζουν καί τό πῶς θά ἱκανοποιήσουμε τίς αἰσθήσεις τοῦ σώματος κατά τήν ἑορτή. Τό ἦθος τῆς εὐαγγελικῆς ζωῆς ἐπιβάλλει καί ἡ ἑορτή νά ἔχει πνευματικότητα.

γ'. Συνιστᾶ ὅτι οἱ πιστοί ὀφείλουν νά προσέρχονται στήν ἑορτή μέ καθαρό νοῦ, ἀκοή καί διάνοια ἀπό τήν ἁμαρτία καί τά πάθη.

«Καί μοι καθήρασθε, καὶ νοῦν, καὶ ἀκοήν, καὶ διάνοιαν, ὅσοι τρυφᾶτε τὰ τοιαῦτα (ἐπειδὴ περὶ Θεοῦ, καὶ θεῖος ὁ λόγος), ἵν'

ἀπέλθητε τρυφήσαντες ὄντως τὰ μὴ κενούμενα» (Λόγος ΛΗ′ «εἰς τά Θεοφάνεια», Ε.Π.Ε. 5, σελ. 44).

Δηλαδή: «*Καθαρίσατε πρός χάρη μου καί τόν νοῦ καί τήν ἀκοή καί τήν διάνοια, ὅσοι ἐντρυφεῖτε σ᾽ αὐτά τά πράγματα (ἐπειδή ὁ λόγος ἀναφέρεται στόν Θεό καί εἶναι θεῖος), γιά νά ἀναχωρήσετε ἀφοῦ θά ἔχετε ἐντρυφήσει πραγματικά σ᾽ ἐκεῖνα πού δέν τελειώνουν ποτέ*».

Ὁ ἅγιος Πατέρας γίνεται σαφέστερος, ὅτι οἱ πιστοί γιά νά ἑορτάσουν πρέπει νά ἔχουν τήν ψυχή καί τό σῶμα τους ἀπαλλαγμένα ἀπό τόν ρῦπο τῆς ἁμαρτίας. Οἱ ἀκάθαρτοι πνευματικά στεροῦνται τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ. Γι᾽ αὐτό ἐπιβάλλεται νά συμμορφωνόμαστε μέ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου:

«*Λούσασθε καὶ καθαροὶ γίνεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ρύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ δικαιώσατε χήραν*» (Ἡσαΐου α′, 16-17).

Δηλαδή: «*Λουστεῖτε καί ἐξαγνιστεῖτε, νά μή βλέπουν τά μάτια μου τίς πονηρές σας πράξεις· πάψτε νά κάνετε τό κακό. Μάθετε τό καλό νά κάνετε, τή δικαιοσύνη ἐπιδιῶξτε, τόν καταπιεσμένο βοηθῆστε· τό δίκιο ἀποδῶστε στόν ὀρφανό, ὑποστηρίξτε τήν ὑπόθεση τῆς χήρας*».

Τήν κάθαρση τῆς ψυχῆς μας ἐνεργοῦν τό μυστήριο τῆς μετανοίας καί τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως. Μ᾽ αὐτό ὁ πιστός ἀποτινάζει τόν ρῦπο τῆς ἁμαρτίας καί καθαρίζεται ἀπό τά πάθη του.

δ′. Τονίζει ὅτι γιά τήν Ἐκκλησία ἡ οὐσία τῆς ἑορτῆς εἶναι ἡ μνήμη τοῦ Θεοῦ.

«*Ἐπεὶ δὲ κεφάλαιον ἑορτῆς μνήμη Θεοῦ, Θεοῦ μνημονεύσωμεν. Καὶ γὰρ τὸν ἐκεῖθεν τῶν ἑορταζόντων ἦχον, ἔνθα "εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία", οὐκ ἄλλο τι ἢ τοῦτο εἶναι νομίζω, Θεὸν ὑμνούμενόν τε καὶ δοξαζόμενον τοῖς τῆς ἐκεῖσε πολιτείας ἠξιωμένοις*» (Λόγος ΛΘ′ «εἰς τά ἅγια φῶτα» Ε.Π.Ε. 5, σελ. 90).

Δηλαδή: *«Ἐπειδή δέ ἡ οὐσία τῆς ἑορτῆς εἶναι τό νά ἐνθυμούμαστε τόν Θεό, ἄς σκεφθοῦμε τόν Θεό. Διότι νομίζω ὅτι καί ὁ ἦχος ἀπό ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἑορτάζουν στήν ἄλλη ζωή, ὅπου εἶναι "ἡ κατοικία ὅλων ὅσων εὐτυχοῦν" δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ὁ Θεός, ὁ Ὁποῖος ὑμνεῖται καί δοξάζεται ἀπό ἐκείνους πού ἔχουν ἀξιωθεῖ νά εἰσέλθουν σέ Αὐτόν»*.

Χωρίς μνήμη Θεοῦ δέν ὑφίσταται ἐκκλησιαστική ἑορτή. Χριστούγεννα χωρίς Χριστό δέν εἶναι χριστιανική ἑορτή, εἶναι εἰδωλολατρική ἑορτή. Ὁ Χριστός τιμᾶται στήν ἑορτή. Ὁ Χριστός ὑμνολογεῖται. Γιά τόν Χριστό πράττουμε τά πάντα. Χωρίς Αὐτόν τά πάντα εἶναι χωρίς νόημα καί σέ τίποτα δέν ὠφελοῦν, πολύ περισσότερο βλάπτουν τίς ψυχές, ὅταν τίς βυθίζουμε στήν ἁμαρτία καί στόν θάνατο.

ε΄. Διευκρινίζει τήν διαφορά τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἑορτῶν ἀπό τίς ἄλλες ἑορτές, ὅτι δηλαδή στίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας δοξάζεται ὁ Θεός ἐνῶ στίς λοιπές τιμοῦνται τά πάθη τῆς ἁμαρτίας.

«Ἑορτάζει καὶ Ἰουδαῖος, ἀλλὰ κατὰ τὸ γράμμα· τὸν γὰρ σωματικὸν διώκων νόμον, εἰς τὸν πνευματικὸν νόμον οὐκ ἔφθασεν. Ἑορτάζει καὶ Ἕλλην, ἀλλὰ κατὰ τὸ σῶμα, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ θεούς τε καὶ δαίμονας· ὧν οἱ μὲν εἰσι παθῶν δημιουργοὶ κατ' αὐτοὺς ἐκείνους, οἱ δὲ ἐκ παθῶν ἐτιμήθησαν. Διὰ τοῦτο ἐμπαθὲς αὐτῶν καὶ τὸ ἑορτάζειν· ἵνα ᾖ τιμὴ Θεοῦ τὸ ἁμαρτάνειν, πρὸς ὃν καταφεύγει τὸ πάθος, ὡς σεμνολόγημα.

Ἑορτάζομεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι. Δοκεῖ δέ, ἢ λέγοντάς τι τῶν δεόντων, ἢ πράττοντας. Καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἑορτάζειν ἡμῶν ψυχῇ τι θησαυρίσαι τῶν ἑστώτων καὶ κρατουμένων, ἀλλὰ μὴ τῶν ὑποχωρούντων καὶ λυομένων, καὶ μικρὰ σαινόντων τὴν αἴσθησιν, τὰ πλείω δὲ λυμαινομένων τε καὶ βλαπτόντων, κατὰ γε τὸ ἐμὸν λόγον» (Λόγος ΜΑ΄ «εἰς τήν Πεντηκοστήν», Ε.Π.Ε. 5, σελ. 114).

Δηλαδή: *«Ἑορτάζει καί ὁ Ἰουδαῖος, ἀλλά ἑορτάζει σύμφωνα μέ τό γράμμα. Καί ἐπειδή προσπαθεῖ νά ἐφαρμόσει τόν σωματικό*

νόμο δέν φθάνει στόν πνευματικό. Ἑορτάζει καί ὁ εἰδωλολάτρης, ἀλλά σύμφωνα μέ τό σῶμα καί τούς θεούς καί τούς δαίμονές του, ἀπό τούς ὁποίους ἄλλοι μέν εἶναι δημιουργοί παθῶν ὁμοίων πρός τά δικά του, ἄλλοι δέ δέχονται λατρεία ἀπό τά πάθη. Γιά τόν λόγο αὐτό εἶναι γεμᾶτος ἀπό πάθη καί ὁ ἑορτασμός τους, γιά νά ἀποτελεῖ ἡ ἁμαρτία τιμή πρός τόν Θεό, πρός τόν ὁποῖο ἀπευθύνεται τό πάθος, ὡσάν νά ἦταν πράξη ἀξιοζήλευτη.

Ἑορτάζουμε κι ἐμεῖς, ἀλλά ὅπως φαίνεται καλό στό Πνεῦμα. Φαίνεται δέ καλό ὅταν λέμε ἢ πράττουμε κάτι σωστό καί πρέπον. Καί αὐτό εἶναι γιά ἐμᾶς τό νά ἑορτάζουμε, τό νά ἀποθησαυρίζουμε στήν ψυχή μας κάτι ἀπό ἐκεῖνα τά ὁποῖα παραμένουν καί διατηροῦνται, καί ὄχι ἀπό ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἀπομακρύνονται καί ἐξαφανίζονται καί εὐχαριστοῦν γιά λίγο τίς αἰσθήσεις μας, ἐνῶ ὡς ἐπί τό πλεῖστον τίς καταστρέφουν καί τίς βλάπτουν, ὅπως λέγω ἐγώ».

Ὁ σοφώτατος ἅγιος πατέρας καί διδάσκαλος ἀντιδιαστέλλει τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τίς λοιπές ἑορτές θέτοντας τό κριτήριο πού εἶναι ὁ Θεός. Ἐφ' ὅσον σκοπός τῆς ἑορτῆς εἶναι ὁ ἁγιασμός τῆς ψυχῆς καί τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, αὐτός ὁ σκοπός ἐπιτυγχάνεται μόνο ὅταν στήν ἑορτή πράττουμε τά σωστά καί τά πρέποντα κατά τό θεῖο θέλημα, ὅπως συμβουλεύει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν» (Πρός Φιλιππησίους δ', 8-9).

Δηλαδή: *«Τέλος ἀδελφοί μου, ὅ,τι εἶναι ἀληθινό, σεμνό, δίκαιο, καθαρό ἀξιαγάπητο, καλόφημο, ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν ἀρετή καί εἶναι ἄξιο ἐπαίνου, αὐτά νά ἔχετε στό μυαλό σας. Αὐτά πού μάθατε, παραλάβατε κι ἀκούσατε ἀπό μένα, αὐτά πού εἴδατε σ' ἐμένα, αὐτά νά κάνετε κι ἐσεῖς. Καί ὁ Θεός πού δίνει τήν εἰρήνη θά εἶναι μαζί σας».*

ΘΕΟΣΟΦΟ
ΜΟΤΟΝΥ
ΡΑΙΟΝΔΗ
ΤΗΝΣΟΦΗΝ
ΕΠΑΝΤΚΟ
ΜΥΣΤΚΗΝ
ΜΚΘΝΙΙΣ

2. Ἀπό τίς διδαχές τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

Δέν ἀδιαφόρησε καί ὁ ἅγιος πατέρας μας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γιά τόν τρόπο πού πρέπει νά ἑορτάζουν οἱ πιστοί. Ὑπέδειξε στίς ὁμιλίες του ὅτι:

α΄. Οἱ ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τρεῖς: Ἐπιφάνεια, Πάσχα καί Πεντηκοστή καί ὅτι ἡ ἑορτή γιά τόν χριστιανό εἶναι ἡ ἀγαθή συνείδηση.

«Ἀεὶ γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἑορτή. Ἑορτὴ πρώτη τὰ Ἐπιφάνεια. Πάσας τὰς ἡμέρας τὰ Ἐπιφάνεια δυνατὸν τελεῖν. Ἀεὶ δυνάμεθα Πάσχα ἐπιτελεῖν. Καὶ δυνάμεθα ἀεὶ Πεντηκοστήν ἐπιτελεῖν. Ἐπειδὴ ἑορτὴν οὐ καιρὸς ποιεῖ, ἀλλὰ συνειδὸς καθαρόν. Ὁ δὲ συνειδὸς ἔχων ἀγαθὸν καὶ πράξεις τοιαύτας ἀεὶ ἑορτάζειν δύναται» (Ὁμιλία Β΄ «Εἰς τήν ἁγίαν Πεντηκοστήν», Ε.Π.Ε. 36, σελ. 294-298).

Δηλαδή: *«Γιά ἐμᾶς πάντοτε εἶναι ἑορτή. Ἡ πρώτη ἑορτή μας εἶναι τά Ἐπιφάνεια. Καί μποροῦμε νά ἑορτάζουμε ὅλες τίς ἡμέρες τά Ἐπιφάνεια... Πάντοτε μποροῦμε νά ἑορτάζουμε τό Πάσχα. Πάντοτε μποροῦμε νά ἑορτάζουμε τήν Πεντηκοστή. Διότι δέν κάνει ὁ καιρός τήν ἑορτή, ἀλλά ἡ καθαρή συνείδηση. Καί ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει καθαρή συνείδηση καί κάνει ἀγαθές πράξεις μπορεῖ νά ἑορτάζει πάντοτε».*

Ἀναφέροντας ὁ ἅγιος καί θεοφόρος πατέρας τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας ἀμέσως τίς διαχωρίζει ἀπό τίς ἄλλες εἰδωλολατρικές ἑορτές πού ἑορτάζονταν στήν ἐποχή του. Συνεπῶς οἱ πιστοί ὀφείλουν νά τιμοῦν τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας πού ὁρίζονται ἀπό τούς θεοφόρους πατέρες καί δέν πρέπει νά παρασύρονται νά ἑορτάζουν κοσμικές ἑορτές πού δέν τίς δέχεται ἡ Ἐκκλησία. Οἱ πιστοί ἑορτάζουν τά γεγονότα τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ πού εἶναι πτυχές καί σταθμοί τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου μας

Ἰησοῦ Χριστοῦ (Α΄ Τιμοθέου γ΄ 16), τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας μας. Χαίρονται γιά ὅσα τούς χαρίσθηκαν ἀπό τόν Ἐπουράνιο Θεό καί Πατέρα.

Ὅταν ὁ πιστός διαθέτει καθαρή συνείδηση καί πράττει τό ἀγαθό δικαιοῦται καί δύναται νά ἑορτάζει συνεχῶς. Χωρίς καθαρή συνείδηση γιά ποιό λόγο νά ἑορτάζει, ἀφοῦ δέν ὠφελήθηκε ἀπό τό ἀπολυτρωτικό ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί δέν ζεῖ στήν κατάσταση τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας πού ἐχάρισε ὁ Κύριος Ἰησοῦς μέ τήν διακονία Του στόν κόσμο;

β΄. Ὅτι ὁ χριστιανός ἐάν ἔχει συνείδηση ἀγαθή τότε ἐπιτρέπεται νά ἑορτάζει καθημερινῶς.

«Πᾶσα γὰρ σύνοδος ἑορτή... Τὰς γὰρ ἑορτὰς οὐ τὸ πλῆθος, ἀλλ᾽ ἡ ἀρετὴ τῶν συλλεγομένων ποιεῖν εἴωθεν· Ἑορτὴ γὰρ μεγίστη, συνειδὸς ἀγαθόν» (Ὁμιλία Ε΄ «Περί Ἄννης» Ε.Π.Ε. 8Α 114-116).

Δηλαδή: *«Κάθε συνάθροιση τῶν πιστῶν εἶναι ἑορτή... Γιατί τίς ἑορτές δέν τίς κάνει συνήθως τό πλῆθος, ἀλλά ἡ ἀρετή τῶν συγκεντρωθέντων. Διότι ἡ πιό μεγάλη ἑορτή εἶναι ἡ ἀγαθή συνείδηση»*.

Ὁ θεοφόρος πατέρας μέ λόγο καθαρό καλεῖ τούς πιστούς νά ἐγκαταλείψουν ἐγκόσμιες νοοτροπίες καί νά ἀποκτήσουν τό πνευματικό ἦθος, τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας πού δίδει προτεραιότητα στήν ἀπόκτηση καθαρῆς συνείδησης ἀπό τήν ἁμαρτία. Αὐτό χαρακτηρίζει λέγει τόν ἑορταστή. Ἀναφερθήκαμε στό θέμα αὐτό προηγουμένως.

γ΄. Ὅτι ὁ χριστιανός πάντοτε ἑορτάζει γιά τά ἀγαθά, τά ὁποῖα τοῦ ἐχάρισε ὁ Θεός.

«Πᾶς ὁ χρόνος ἑορτῆς ἐστι καιρὸς τοῖς Χριστιανοῖς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν δοθέντων ἀγαθῶν» (Ὁμιλία ΙΕ΄ «Εἰς τήν Α΄ πρός Κορινθίους» Ε.Π.Ε. 18, σελ. 418-420).

Δηλαδή: *«Ὅλος ὁ χρόνος εἶναι καιρός ἑορτῆς γιά τούς Χριστιανούς λόγω τῆς ἀφθονίας τῶν ἀγαθῶν πού τούς ἐδόθηκαν»*.

Οἱ πιστοί ἑορτάζουν ὅλο τόν χρόνο τῆς ἐπίγειας ζωῆς τους εὐχαριστώντας τόν Θεό γιά τίς ὑπερβολικές δωρεές πού τούς ἐχάρισε.

Τό κέντρο ὅλων τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τό μυστήριο τῆς θείας οἰκονομίας μέ τό ὁποῖο ἐνεργήθηκε ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων καί ἡ ἀπολύτρωσή τους ἀπό τήν εὐθύνη καί τίς συνέπειες τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας. Γι᾽ αὐτό τελοῦν τήν θεία Λειτουργεία πού καλεῖται καί θεία Εὐχαριστία. Σέ κάθε θεία Εὐχαριστία οἱ πιστοί εὐχαριστοῦν τόν Θεό Πατέρα γιά ὅλες τίς σωτήριες ἀποφάσεις καί ἐνέργειές Του.

Γι᾽ αὐτό καί ἑορτή ἐκκλησιαστική χωρίς νά ἐκκλησιασθεῖ ὁ πιστός καί κυρίως νά μεταλάβει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἤτοι τοῦ ἁγίου Σώματος καί τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δέν ὑπάρχει.

δ΄. Ὅτι τήν ἀληθινή ἑορτή συνιστοῦν τά πνευματικά ἀγαθά.

«Αὕτη γὰρ ἀληθὴς ἑορτή, ἔνθα ψυχῶν σωτηρία, ἔνθα εἰρήνη καὶ ὁμόνοια» (Ὁμιλία Α΄ «εἰς τήν Γένεσιν» Ε.Π.Ε. 2, σελ. 12).

Δηλαδή: *«Διότι αὐτή εἶναι ἡ ἀληθινή ἑορτή, ὅπου ὑπάρχει ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν, ὅπου ὑπάρχει εἰρήνη καί ὁμόνοια».*

«Ἑορτὴ ἀγαθῶν ἔργων ἐστιν ἐπίδειξις, καὶ ψυχῆς εὐλάβεια, καὶ πολιτείας ἀκρίβεια· κἂν ταῦτα ἔχῃς διαπαντὸς ἑορτάζειν δυνήσῃ, καὶ διαπαντὸς προσιέναι» (Ὁμιλία ΚΗ΄ «Εἰς τήν Α΄ πρός Κορινθίους» Ε.Π.Ε. 18Α, σελ. 214).

Δηλαδή: *«Διότι ἑορτή εἶναι ἐπίδειξη ἔργων ἀγαθῶν καί εὐλάβεια ψυχῆς καί ἀκρίβεια στόν ὀρθό τρόπο ζωῆς· καί ἄν ἔχεις αὐτά, θά μπορεῖς νά ἑορτάζεις συνεχῶς καί διαρκῶς νά προσέρχεσαι».*

«Τὸν χριστιανὸν διὰ παντὸς τοῦ βίου τὴν αὐτῷ πρέπουσαν ἑορτὴν ἄγειν. Ἂν τοίνυν καθαρὸν ἔχῃς τὸ συνειδός, ἑορτὴν ἔχεις διαπαντός. Ταύτην τὴν ἑορτὴν καὶ πλούσιος καὶ πένης ἄγειν

δυνήσεται ὁμοίως. Ἐνταῦθα χρεία ἀρετῆς μόνης» (Λόγος «ταῖς Καλάνδαις» Ε.Π.Ε. 31, σελ. 472-474).

Δηλαδή: *«Ὁ χριστιανός λοιπόν ὅλη του τήν ζωή πρέπει νά ζεῖ μέ τήν πρέπουσα ἑορτή. Ἄν ἔχεις λοιπόν καθαρή τήν συνείδηση, ἔχεις διαρκῶς ἑορτή. Αὐτή τήν ἑορτή καί ὁ πλούσιος καί ὁ πτωχός μπορεῖ νά τήν ἑορτάσει μέ τόν ἴδιο τρόπο. Ἐδῶ χρειάζεται ἀρετή μόνον»*.

Στά χωρία αὐτά ὁ ἅγιος Πατέρας μας συνοψίζει τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας γιά τήν ἑορτή κατά τήν εὐαγγελική διδασκαλία, σύμφωνα μέ τήν ὁποία:

α′. Ἡ ἑορτή πρέπει νά ἀποβλέπει στήν σωτηρία τῶν ψυχῶν καί στήν ἐπικράτηση μεταξύ τῶν πιστῶν εἰρήνης καί ὁμόνοιας.

β′. Οἱ πιστοί πρέπει νά ἐπιτελοῦν ἀγαθά ἔργα.

γ′. Νά διαθέτουν εὐλάβεια στήν ψυχή τους.

δ′. Ἡ ζωή τους νά εἶναι σύμφωνη μέ τήν διδασκαλία τοῦ εὐαγγελίου, ἀφοῦ ἡ μόνη προϋπόθεση γιά τήν συμμετοχή τους στήν ἑορτή εἶναι ἡ ἀρετή.

ε′. Ὅτι ὁ πιστός ὅταν ἑορτάζει πρέπει νά προσέχει νά μήν ἁμαρτάνει καί νά μήν ἀσχημονεῖ.

«Ἑορτὴ γὰρ διὰ τοῦτο γίνεται, οὐχ ἵνα ἀσχημονῶμεν, οὐχ ἵνα ἁμαρτήματα συνάγωμεν, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὰ ὄντα ἀναιρῶμεν» (Ὁμιλία ΚΖ′ «Εἰς τήν Α′ πρός Κορινθίους» Ε.Π.Ε. 18Α, σελ. 208).

Δηλαδή: *«Ἡ ἑορτή γιά τοῦτο γίνεται, ὄχι γιά νά ἀσχημονοῦμε, ὄχι γιά νά συσσωρεύουμε ἁμαρτήματα, ἀλλά γιά νά ἐξαλείφουμε καί τά ὑπάρχοντα»*.

Ἐπιβάλλεται νά προσέξουμε αὐτή τήν συμβουλή τοῦ ἁγίου Πατέρα μας, ὥστε ὅταν ἑορτάζουμε νά μήν ἀσχημονοῦμε, νά μή συσσωρεύουμε ἁμαρτήματα, ἀλλά νά ἐξαφανίζουμε μέ τόν ἁγιασμό μας κι αὐτά πού ἔχουμε διαπράξει.

Σύνοψη

Μποροῦμε νά συνοψίσουμε τά ὅσα διδάσκουν οἱ ἅγιοι Πατέρες μας καί θεῖοι διδάσκαλοι τῶν πιστῶν στούς ἑξῆς κανόνες γιά τήν πνευματική καλλιέργειά μας.

1. Στήν ἑορτή προσερχόμαστε ἀφοῦ ἔχουμε μελετήσει τό γεγονός ἤ τό πρόσωπο πού ἑορτάζουμε, ἀφοῦ ἔχουμε ἐμβαθύνει στό νόημα καί στό σκοπό τῆς ἑορτῆς. Ἔτσι κατανοοῦμε πλήρως τά λεγόμενα καί τελούμενα στίς ἱερές συνάξεις μας.

2. Ἡ ἑορτή ἀπαιτεῖ νά καθαρισθοῦμε ἀπό τόν ρύπο τῆς ἁμαρτίας μέ τό μυστήριο τῆς μετανοίας ἤ ἱερᾶς ἐξομολογήσεως.

3. Οἱ πιστοί συμμετέχουμε στίς λατρευτικές συνάξεις, δηλαδή ἐκκλησιαζόμαστε. Οἱ ὕμνοι, τά ἀναγνώσματα, ἡ κοινή λατρεία καί προσευχή, κυρίως ἡ ἐπικοινωνία μας μέ τόν Πανάγιο Κύριό μας, ἐπιδροῦν λυτρωτικά στό νοῦ καί στήν καρδιά μας.

3. Οἱ πιστοί προσερχόμαστε στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, μεταλαμβάνουμε τοῦ ἁγίου Σώματος καί τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ *«εἰς νῆψιν ψυχῆς, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα, εἰς παρρησίαν τήν πρός τόν Θεόν, μή εἰς κρῖμα ἤ εἰς κατάκριμα»*.

4. Ἀσκούμαστε στήν ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν τῆς μακροθυμίας, τῆς συγγνώμης, τῆς ἐλεημοσύνης, τῆς ἀγάπης, κάθε ἀγαθοεργίας.

5. Ἀποφεύγουμε νά ἁμαρτάνουμε καί νά λερώνουμε τήν ψυχή μας μέ τά ἀκάθαρτα πάθη.